AL DOILEA PROGRAM EXECUTIV DE COOPERARE CULTURALĂ ÎNTRE GUVERNUL REPUBLICII ITALIENE ŞI GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA PENTRU ANII 2024 – 2027

Guvernul Republicii Italiene şi Guvernul Republicii Moldova, denumite în continuare "Părţi",

- în conformitate cu prevederile Acordului de cooperare culturală, ştiinţifică şi tehnologică între Guvernul Republicii Italiene şi Guvernul Republicii Moldova, semnat la Roma la 19 septembrie 1997, precum şi cu prevederile Declaraţiilor comune ale Ministerului Afacerilor Externe şi Integrării Europene al Republicii Moldova şi ale Ministerului Afacerilor Externe şi Cooperării Internaţionale al Republicii Italiene privind cooperarea bilaterală pentru punerea în aplicare a Acordului de Asociere (inclusiv crearea Zonei de Liber Schimb Aprofundat şi Cuprinzător AA/DCETA) dintre Uniunea Europeană şi Republica Moldova, semnat la Roma la 15 octombrie 2014,

- dorind să consolideze schimburile în domeniul cultural şi să contribuie, astfel, la aprofundarea relaţiilor de prietenie între Părţi,

au convenit asupra prezentului Program executiv de cooperare culturală.

Articolul 1

OBIECTIVE GENERALE

1.1. În cadrul celui de-al doilea Program Executiv de cooperare culturală între Guvernului Republicii Italiene şi Guvernul Republicii Moldova pentru anii 2024-2027, Părţile vor încuraja colaborarea directă între profesioniştii din domeniul culturii şi artei din cele două ţări, organizaţiile profesionale şi asociaţiile de creaţie ale acestora în domeniile literaturii, artelor vizuale, muzicii, dansului şi teatrului, precum şi în alte domenii ale artelor creative şi ale spectacolului, legate de cinematografie, editare de cărţi, muzee şi alte colecţii publice, precum şi în alte domenii ale culturii şi artelor.

1.2. Părţile vor încuraja, în cadrul legislaţiei lor naţionale existente, relaţiile directe între actorii din sectorul cultural, punerea în aplicare a proiectelor lor de cooperare pe termen lung şi crearea canalelor de sponsorizare necesare în ambele Ţări.

1.3. Părţile vor sprijini mobilitatea şi schimbul de tineri artişti din ambele Ţări, prin activarea rezidenţelor respective.

1.4. Părţile vor colabora pentru organizarea de cursuri de formare în domeniul istoriei artei, al criticii de artă şi al arhitecturii contemporane.

Articolul 2

SCHIMBURI CULTURALE

2.1. În scopul cooperării şi al dobândirii de cunoştinţe practice şi de experienţă, Părţile vor facilita invitarea reciprocă a artiştilor, creatorilor şi a profesioniştilor din domeniul cultural la conferinţe locale şi internaţionale, simpozioane, ateliere culturale, festivaluri de teatru/dans/muzică, concursuri şi alte evenimente culturale şi artistice internaţionale.

2.2. Părţile vor încuraja organizarea de zile şi săptămâni culturale, după cum urmează: zilele Republicii Moldova în Republica Italiana şi zilele Republicii Italiene în Republica Moldova, care vor include spectacole şi expoziţii, târguri şi expoziţii de carte şi alte prezentări ale realizărilor celor două Ţări.

2.3. Părţile vor face schimb de informaţii şi documente privind festivalurile şi evenimentele culturale de mare importanţă care se desfăşoară în respectivele Ţări şi vor sprijini participarea grupurilor de artişti sau a artiştilor individuali deosebit de calificaţi şi reprezentativi pentru cultura fiecărei Părţi.

2.4. Părţile vor sprijini, în perioada de valabilitate a prezentului Program, organizarea de expoziţii de înalt nivel. Părţile vor conveni, pe căile diplomatice, asupra propunerilor şi temelor pentru expoziţiile pe care urmează să le organizeze fiecare din ele.

2.5. Părţile se vor implica în promovarea artelor vizuale contemporane (artă, arhitectură şi design), precum şi în dezvoltarea industriilor creative şi culturale conexe.

Articolul 3

COOPERAREA ÎN DOMENIUL CONSERVĂRII ŞI PROTEJĂRII PATRIMONIULUI CULTURAL; COOPERAREA ÎNTRE INSTITUŢIILE MUZEALE PUBLICE

3.1. Părţile, cu implicarea Ministerului cu atribuţiile şi competenţele relevante, - vor încuraja schimburile şi cooperarea între cele două Ţări în domeniul protecţiei patrimoniului cultural şi al muzeografiei. De asemenea, ele vor încuraja, în cadrul legislaţiei naţionale în vigoare, stabilirea de relaţii profesionale între profesioniştii care activează în domeniul conservării, gestionării şi administrării patrimoniului cultural din cele două Ţări, precum şi conştientizarea diversităţii culturale.

3.2. Părţile, cu implicarea Ministerului cu atribuţiile şi competenţele relevante, - vor încuraja cooperarea în domeniul cercetării şi conservării patrimoniului cultural naţional, a monumentelor şi siturilor etc.; schimbul de profesionişti, schimbul de experienţă, transferul de cunoştinţe. Se vor depune eforturi pentru dezvoltarea şi implementarea unor proiecte

comune de cercetare şi restaurare a monumentelor, precum şi pentru promovarea instruirii profesioniştilor, inclusiv cu implicarea – pentru Ministerul Culturii – a Institutelor Centrale de Restaurare şi a respectivelor Şcoli de Înaltă Formare şi de Studii, în baza unor acorduri specifice de implementare.

3.3. Părţile vor promova cooperarea în domeniul arheologiei, prin sprijinirea misiunilor de experţi, a contactelor şi a schimburilor de cercetători, de date şi de publicaţii între instituţiile specializate.
3.4. Părţile vor examina perspectivele de colaborare în domeniul catalogării patrimoniului cultural, inclusiv prin schimbul de specialişti. Ministerul Culturii al Republicii Italiene este dispus să realizeze, în colaborare cu instituţia competentă din Republica Moldova, schimburi de cunoştinţe şi vizite în vederea aprofundării metodologiilor de catalogare adoptate şi în scopul promovării realizărilor muzeale din cele două Ţări.

3.5. Părţile vor acorda o mai mare atenţie utilizării tehnologiilor TIC şi a tehnologiilor multimedia în instruirea, cunoaşterea, protecţia şi valorificarea patrimoniului cultural respectiv, sprijinind şi încurajând o cooperare din ce în ce mai strânsă între instituţiile culturale din cele două Ţări.

3.6. Părţile vor sprijini iniţiativele ce vizează studierea domeniilor de conservare şi restaurare a monumentelor şi centrelor istorice, precum şi cele referitoare la formarea de experţi tehnici în acest sector. Modalităţile operaţionale, inclusiv cele de ordin financiar, vor fi definite prin canalele diplomatice.

3.7. Părţile îşi exprimă interesul de a aprofunda relaţiile de cooperare cu instituţiile competente din ambele Ţări, în ceea ce priveşte cartografierea tematică a patrimoniului cultural aflat în pericol, protejarea peisajelor culturale şi restaurarea mediului, prin intermediul schimbului de informaţii, a dobândirii de experienţă şi, eventual, prin expoziţii şi iniţiative pilot.

3.8. Părţile vor încuraja, în cadrul legislaţiei naţionale, cooperarea ştiinţifică şi profesională între muzee – în special între muzeele naţionale din cele două Ţări – prin organizarea de expoziţii comune şi schimburi de experţi, cu ajutorul materialelor de referinţă partajate prin acorduri directe în domeniul muzeologiei şi prin schimbul de informaţii furnizate în cadrul conferinţelor ştiinţifice pe această temă. Dispoziţiile specifice vor fi concordate între instituţiile muzeale implicate în pregătirea şi organizarea expoziţiilor şi a programelor menţionate.

3.9. Părţile se angajează să coopereze în lupta cu traficul ilicit de bunuri culturale prin acţiuni de prevenire, represiune şi remediere, în conformitate cu legislaţia lor naţională de referinţă şi în conformitate cu obligaţiile ce le revin în temeiul Convenţiei Internaţionale a UNESCO din 1970 privind Prevenirea şi Interzicerea Importului, Exportului şi Transferului Ilicit de Bunuri Culturale şi ţinând cont de principiile Convenţiei UNIDROIT din 1995 privind bunurile culturale furate sau exportate ilicit.

Părțile se angajează, de asemenea, să colaboreze în domeniul protecției patrimoniului cultural subacvatic, în conformitate cu respectivele legislații privind arheologia subacvatică și ținând cont de principiile Convenției internaționale UNESCO din 2001 privind Protecția Patrimoniului Cultural Subacvatic.

3.10. Părțile vor acorda o atenție deosebită cooperării în ceea ce privește punerea în aplicare a obligațiilor impuse de Convenția Internațională UNESCO din 1972 privind protecția Patrimoniului Cultural și Natural Mondial și de Convenția Internațională din 2003 privind Salvgardarea Patrimoniului Cultural Imaterial. Părțile se angajează, de asemenea, să coopereze în vederea punerii în aplicare a obligațiilor care decurg din Convenția UNESCO din 2005 privind protecția și promovarea diversității expresiilor culturale.

Articolul 4

COOPERAREA ÎN DOMENIUL CERCETĂRII ARHIVISTICE

4.1. Părțile vor sprijini colaborarea între respectivele administrații arhivistice prin intermediul:

- schimburilor de publicații științifice, reproduceri digitale de documente și acorduri de reglementare, în conformitate cu legislațiile naționale în vigoare;

- schimburilor de vizite ale unui arhivist pentru o perioadă de până la zece zile fiecare.

4.2. Administrațiile arhivistice vor realiza programe de colaborare, inclusiv prin acorduri bilaterale.

Articolul 5

COOPERAREA ÎNTRE ARHIVELE ISTORICE DIPLOMATICE

5.1. Părțile vor favoriza cooperarea între Arhivele Istorice ale Ministerelor Afacerilor Externe din cele două Țări, pe baza principiului de reciprocitate și în conformitate cu actele normative în vigoare ale ambelor Țări, în scopul realizării unui schimb de informații, de experiență și de publicații, precum și pentru a primi cercetători calificați.

Articolul 6

COOPERAREA ÎN DOMENIUL BIBLIOTECILOR, AL EDITURILOR ȘI AL TRADUCERILOR

6.1. Sunt prevăzute următoarele colaborări între bibliotecile din cele două Țări:

- schimbul de cărți, publicații și periodice între bibliotecile, academiile și instituțiile culturale din cele două Țări;

- schimbul de microfilme și de copii ale materialelor stocate în bibliotecile publice de stat, în conformitate cu actele normative interne;

- schimbul de vizite între bibliotecari, pe baza principiului de reciprocitate, pentru o vizită cu durată maximă de două săptămâni (punctul I B) din Anexa la prezentul Program.

6.2. Partea italiană se declară dispusă, la solicitare, să trimită experți în domeniul conservării și restaurării, al digitalizării, al proiectării clădirilor bibliotecilor și al promovării cărților. Cheltuielile aferente vor fi suportate de către partea solicitantă. Detaliile vor fi stabilite prin intermediul canalelor diplomatice.

6.3. Fiecare Parte va sprijini, în limitele disponibilităților bugetare, traducerea, publicarea și coeditarea operelor literare majore ale autorilor naționali din cealaltă Țară.

6.4. Partea italiană informează că sunt disponibile următoarele premii acordate editorilor și traducătorilor de carte italiană în limbi străine:

- Ministerul Afacerilor Externe și Cooperării Internaționale acordă premii și /sau contribuții financiare editorilor și traducătorilor de origine italiană și/sau străină, pentru divulgarea și traducerea de opere literare și științifice, precum și pentru traducerea, subtitrarea și dublarea de scurtmetraje, filme de lungmetraj și seriale TV.

- Ministerul Culturii, Direcția Generală Biblioteci și Institute Culturale, acordă "Premii Naționale pentru traducere" traducătorilor și editorilor italieni și străini.

Cererile trebuie completate și transmise exclusiv prin intermediul aplicației dedicate de pe site-ul https://biblioteche.cultura.gov.it/it/contributi/premi-nazionali-per-la-traduzione/Sportello-domande/.

6.5. Partea italiană este dispusă să trimită cărți pentru predarea și difuzarea limbii și culturii italiene în favoarea instituțiilor școlare și universitare din Republica Moldova, care le solicită prin intermediul canalelor diplomatice.

6.6. Partea moldovenească va oferi cărți prin intermediul Ministerului Culturii și al Bibliotecii Naționale pentru Copii "Ion Creangă"; va organiza prezentări de carte de autori italiene; va sprijini traducerea operelor scriitorilor italieni; va sprijini colaborarea dintre editurile din ambele țări.

Articolul 7

COOPERAREA ÎN DOMENIUL CINEMATOGRAFIEI

7.1. Părțile vor încuraja participarea profesionaliștilor din domeniul cinematografiei la evenimentele și festivalurile cinematografice naționale și internaționale ale celeilalte Părți.

7.2. Părțile vor încuraja organizarea în comun a festivalurilor de film.

7.3. Instituțiile implicate în promovarea cooperării în domeniul producției de film, vor colabora între ele în cadrul legislației naționale în vigoare.

7.4. Părțile vor promova participarea reciprocă la festivalurile de film organizate în Republica Moldova și în Italia, precum și organizarea de festivaluri de film sau săptămâni ale filmului, cât și colaborarea între asociațiile și operatorii din domeniul cinematografic.

Articolul 8

DREPTURILE OMULUI

8.1. Părțile vor încuraja activitățile culturale menite să promoveze și să protejeze drepturile omului și libertățile fundamentale și să intensifice lupta împotriva rasismului, discriminării, xenofobiei și a tuturor formelor de intoleranță.

8.2. Părțile vor încuraja activitățile culturale menite să favorizeze egalitatea între bărbați și femei și valorificarea creativității și a producției culturale a femeilor.

8.3. În scopurile menționate la alineatele 1 și 2, Părțile vor recurge, de asemenea, și la activități de cooperare culturală în cadrul prezentului Program.

Articolul 9

ASPECTE FINANCIARE

9.1. Acțiunile prevăzute în cadrul prezentului Program vor fi finanțate în limitele resurselor financiare ale fiecărei Părți, programate anual în acest scop.

9.2. În ceea ce privește schimbul de delegați și de experți, Partea care trimite delegații și experții va suporta costurile deplasării internaționale a acestora către și dinspre capitala țării gazdă, precum și cheltuielile de transport al bagajelor personale.
9.3. Costurile pentru evenimentele internaționale sunt următoarele: în cazul participării la conferințe internaționale, evenimente artistice, etc, organizate în țara celeilalte Părți, Partea care deleagă reprezentanți va suporta propriile cheltuieli. În același timp, Părțile își pot acorda reciproc avantaje financiare pe baza principiului de reciprocitate.

Articolul 10

DISPOZIȚII FINALE

10.1. Prezentul Program nu exclude posibilitatea de a concorda, pe căile diplomatice, alte inițiative care nu sunt prevăzute în acesta, autorizate în prealabil de Administrațiile competente pentru coordonarea Programului propriu-zis.

10.2. Părțile convin ca toate inițiativele menționate în prezentul Program să fie realizate prin intermediul canalelor diplomatice.

10.3. Activitățile prevăzute în prezentul Program se vor desfășura în conformitate cu acordurile internaționale în vigoare, cu respectarea legislațiilor naționale ale Părților și a obligațiilor ce decurg din statutul Italiei de Țară membră a Uniunii Europene și cel al Republicii Moldova de Țară candidată la integrarea în Uniunea Europeană.

10.4. Prezentul Program intră în vigoare la 1 ianuarie 2024 și va rămâne valabil până la 31 decembrie 2027. În lipsa unor obiecții scrise ale Părților, valabilitatea prezentului Program se va prelungi automat până la 31 decembrie 2028.

Semnat la Chișinău în data de 18 iunie 2024, în două exemplare originale, fiecare din ele redactate în limbile italiană și română, ambele texte fiind egal autentice.

PENTRU GUVERNUL REPUBLICII ITALIENE	PENTRU GUVERNUL REPUBLICII MOLDOVA